Sosiale Wetenskappe: Geografie · Graad 4

Memorandum · Kwartaal 3–4

TOTAAL
52
PUNTE

Nasienriglyne

1. Ken die volle punt toe vir 'n korrekte antwoord, selfs al is die bewoording anders as die een hieronder.
2. By brongebaseerde vrae moet die antwoord uit die bron kom.
3. Waar 'n vraag om 'n eie mening vra, word die punt toegeken vir enige antwoord met 'n sinvolle rede.
4. Waar 'n vraag om twee of meer items vra, word een punt per korrekte item toegeken.
5. Moenie punte aftrek vir spelling nie, solank die antwoord gelees kan word.

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
VRAAG 1 · Kos en boerdery in Suid-Afrika · 10 punte			
1.1	A = gewasboerdery (mielies/graan); B = skaapboerdery; C = beesboerdery; D = vrugteboerdery	**4**	*1 punt elk. Aanvaar 'skape', 'beeste', 'vrugte' ens.*
1.2	Mev. Dlamini = bestaansboerdery; mnr. Botha = kommersiële boerdery.	**2**	*1 punt elk. Bestaansboerdery = kos vir jouself en jou gesin; kommersiële boerdery = kos wat verbou word om te verkoop. (Mev. Dlamini wys ook dat 'n mens in 'n dorp of stad kos kan kweek.)*
1.3	Enige twee: kweek dit self (in 'n tuin of op 'n plaas, ook skool- of dakgroentetuine in die stad); versamel dit (pluk veldvrugte, plante of heuning); vang vis; jag diere; hou diere aan vir melk, eiers of vleis.	**2**	*1 punt elk. Moenie 'koop' aanvaar nie.*
1.4	Meule; bakkery.	**2**	*1 punt elk. Aanvaar ook 'fabriek' vir die eerste spasie.*
VRAAG 2 · Gewasse en plaasdiere · 10 punte			
2.1	Suikerriet = KwaZulu-Natal; Appels = Wes-Kaap; Mielies = Vrystaat (ook Noordwes, Mpumalanga); Sitrus = Limpopo (ook Oos-Kaap, Wes-Kaap, Mpumalanga)	**4**	*1 punt elk. Aanvaar enige provinsie waar die gewas werklik verbou word.*

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
2.2	Lemoen = onverwerk; boks lemoensap = verwerk.	**2**	*1 punt elk. Onverwerkte voedsel word geëet soos dit van die plant of dier kom; verwerkte voedsel is verander, bv. uitgepers, gekook of verpak.*
2.3	Plant: bv. mieliemeel, brood, rys, appel, aartappel, bone, suiker. Dier: bv. melk, eiers, vleis, vis, kaas, heuning.	**2**	*1 punt elk.*
2.4	Vrylopende hoenders kan buite rondloop en kos soek; hoenders in hokke word binne in klein hokke aangehou en gevoer.	**2**	*1 punt per soort.*
VRAAG 3 · Water in Suid-Afrika · 10 punte			
3.1	A = verdamping; B = kondensasie (wolke vorm); C = neerslag (reën)	**3**	*1 punt elk. Aanvaar 'die water styg op', 'wolke vorm', 'dit reën'.*
3.2	Dit is soutwater (te sout).	**1**	*Aanvaar: daar is sout in en dit maak jou siek/dorsiger.*
3.3	Indiese Oseaan = sout; vleiland = vars; boorgat = vars.	**3**	*1 punt elk.*
3.4	Huis (1): drink, kook, was, bad, toilet spoel. Buite (2): besproeiing van gewasse; water vir plaasdiere; fabrieke; myne; om elektrisiteit op te wek (kragstasies); parke en tuine; swem en ander ontspanning.	**3**	*1 + 2 punte.*
VRAAG 4 · Droogte, water opgaar en besoedeling · 5 punte			
4.1	'n Droogte.	**1**	
4.2	Rede: sodat daar water is in droë tye of 'n droogte / waar daar geen kraan of rivier naby is nie. Manier: 'n dam; emmers; potte of dromme; 'n reservoir.	**2**	*1 punt vir die rede, 1 vir die manier. Moenie 'tenk' as die manier aanvaar nie.*
4.3	Enige twee: olie, verf of chemikalieë in die wasbak of drein gooi; rommel strooi wat in dreine en riviere spoel; klere of motors met seep in of naby 'n rivier was; te veel seep of skoonmaakmiddel gebruik; hondemis wat in dreine spoel.	**2**	*1 punt elk. Moenie 'fabrieksafval' aanvaar nie.*

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
VRAAG 5 · Mense en die omgewing · 8 punte			
5.1	Die fabriek — afval of chemikalieë loop in die water. Die gedreineerde vleiland — die vlei het voorheen water gefiltreer voordat dit die rivier bereik. Die groter bevolking — meer riool, meer vullis en meer afloop van strate af.	**3**	*1 punt per aktiwiteit MÉT die verduideliking.*
5.2	Enige toetsbare vraag — byvoorbeeld: “Is die water bo die fabriek skoner as onder die fabriek?” of “Hoe het die watergehalte verander in die jaar toe die vlei gedreineer is?”	**2**	*1 punt vir ’n duidelike vraag, 1 vir ’n vraag wat werklik getoets kan word.*
5.3	Enige praktiese antwoord met ’n verantwoordelike party — byvoorbeeld: die fabriek moet sy afval behandel voordat dit uitgelaat word (die fabriek en die munisipaliteit); of ’n deel van die vlei moet herstel word (die munisipaliteit); of riool moet reggemaak word (die munisipaliteit).	**3**	*1 punt vir die oplossing, 1 vir wie, 1 vir hoe dit die probleem aanspreek.*
VRAAG 6 · Water na ons huise en terug see toe · 9 punte			
6.1	Uit ’n kraan in die huis; uit ’n gemeenskapskraan; uit ’n boorgat; uit ’n reënwatertenk; uit ’n rivier of fontein.	**3**	*1 punt elk.*
6.2	1 = dam; 2 = suiweringsaanleg; 3 = opgaardam (reservoir); 4 = pype na die kraan	**3**	*1 punt vir Dam = 1 EN Pype na die kraan = 4; 1 punt vir Suiweringsaanleg = 2; 1 punt vir Opgaardam = 3.*
6.3	Om vuilgoed en kieme uit te haal sodat dit ons nie siek maak nie.	**1**	
6.4	Dit loop deur rioolpype na ’n rioolsuiweringswerke (afvalwaterwerke), waar dit skoongemaak word (1); die skoon water word in ’n rivier teruggelaat, wat dit terug see toe dra (1).	**2**	

Totaal **52 punte**

Gratis vasvrae

Klaar met hierdie toets? Oefen verder aanlyn!

Meer as 12 000 gratis vrae vir Graad 4 tot 7, in elke vak en volgens KABV. Na elke antwoord kry jou kind 'n kort verduideliking. Geen registrasie nodig, en dit werk op 'n foon.

meerkatskool.co.za

Skandeer met jou foon om dadelik te begin

'n Klein versoek van ons

Baie dankie dat jy MeerkatSkool ondersteun! Ons is 'n klein Suid-Afrikaanse besigheid, en elke vraestel is met groot sorg saamgestel.

Hierdie toets en memo is 'n gratis voorbeeld: deel dit gerus met ander ouers en onderwysers. Vra ons oor die volledige boekie: meerkatskool.co.za of WhatsApp 066 462 7629.

Dankie!
Die MeerkatSkool-span

Gratis vasvrae
meerkatskool.co.za

E-pos
info@meerkatskool.co.za

WhatsApp en oproepe
066 462 7629

Help ons verbeter

Kry jy 'n fout in hierdie toets? WhatsApp ons dadelik. Ons maak dit binne 24 uur reg en stuur vir jou die nuwe weergawe.

Skandeer om ons te WhatsApp · 066 462 7629